

han havde fundet disse, skulde han gaa til Øvrigheden, ja, saaledes kan Fantasten løbe af med ærede Medlemmer. Men naar man læser § 3, saa er det ikke Meningen, den vedkommende skal ikke have de troværdige Mænd til at bevidne noget som helst, medmindre han selv er ude af Stand til at udfylde Stemaet, idet han ved Sygdom eller af andre Grunde ikke kan udfærdige Erklæringen og selv bevidne, at Indholdet er overensstemmende med Sandheden. Han kan selv bevidne den paa Tro og Love; naar han gør det, er han færdig, kun naar han ikke kan det, skal Rigtigheden af de Oplysninger, som gives paa Stemaet, attesteres af troværdige Mænd, det er kun rent undtagelsesvis, at det vil finde Sted. Det at udfylde Stemaet, tror jeg ikke vil overgaa ret manges Evner, og at vedkommende i ethvert Tilfælde saa nok vil have en eller anden god Ven til at hjælpe sig til det, og jeg finder, at det er smukt, at man stiller de paagældende paa en anden Maade end den, hvorpaa man stiller de almindelige Fattiglemmer. Jeg tror derfor, at den store Ulejlighed, som den ærede sidste Taler omtalte, kunde han godt lade ligge, det komme de nok over. Dernæst begyndte han med at sige, at det var værre end den almindelige Fattigforsørgelse; det var et Tilbagekridt; thi naar den paagældende kom til Fattigvæsenet, fik han, hvad han vilde have, baade Mad og Drikke, og det var det eneste, han brød sig om. Jeg vil sige til den ærede Taler, at der maatte er mange af dem, som ikke bryde sig meget om Valgretten; i den Retning er jeg ikke uenig med ham, men een Ting bryde de sig sandelig om, og det er den personlige Frihed, de ville hellere lide Nød, end de ville opgive den personlige Frihed; det er den Slags, vi skulle hjælpe, og af dem vilde mange blive hjulpsne efter det nærværende Lovforslag. Saa mente den ærede Taler, og han lod os forstaa, at han selv var en erfaren Mand i kommunale Sager, at ved det offentlige Fattigvæsen fik de det uden videre. Ja, saa aldeles uden videre saa de det ikke; den paagældende skal afhøres, naar han kommer og melder sig; det skal han baade efter den gamle Fattiglov og efter denne, og ogsaa efter den gamle kan der forekomme Politiforhør. Det ærede Medlem maa dog indrømme, at han efter denne Lov har overdrevet adskilligt, naar han siger, at det gaar uden videre; det gør det hverken efter den gamle eller den nye Fattiglov. Dernæst sagde det ærede Medlem, at det ikke vilde blive til det bedre. De beholdt jo nok deres Valgret. Det var næsten mærkeligt, at det ærede Medlem ikke

kom ind paa at sige, at de kun bleve Kommunalbestyrelsens Garde til Valget for at tale i en poetisk Signelse, som han selv gjorde, at de kun bleve Stemmemaafstiner i Kommunalbestyrelsens Hænder, men det lod han dog ligge. Derimod erkendte han, at de fik Valgret, men forøvrigt mente han, at det snarere blev daarligere her end bedre i Sammenligning med den almindelige Fattigunderstøttelse, og at der vil blive en Prutten og Tingen mellem de paagældende, og at der derved vilde skabes stor Misfornøjelse, men saaledes antager jeg ikke, at det vil gaa. Jeg antager — og jeg har jo ogsaa noget Kendskab til disse Forhold — at det vil ordne sig ganske naturligt. Vi maa dog gaa ud fra, at det er forstandige Folk, som skulle bruge denne Lov. Det forholder sig heller ikke rigtigt, som det ærede Medlem sagde, at det er en ren Naadesag. Naar blot den paagældende opfylder Betingelserne i § 2, er det ikke nogen Naadesag, det er en Ret, og vedkommende er berettiget til med Loven i Haanden at forlange sin Ret, nemlig hvad der er fornødent til deres Underhold, og hvis de ikke ere fornøjede dermed, kunne de klage til Amtmanden. Dog vil jeg sige til det ærede 2det Medlem for 6te Kreds, at jeg heller ikke tror, der vil blive den Prutten og Tingen, som han taler om. Der vil meget hurtig uddanne sig en Sædvane, efter hvilken man vil yde Understøttelse, altsaa efter en bestemt Stala, saaledes at de, som have en Familie af en vis Størrelse, saa saa meget, 3—4 Personer saa meget, en enkelt Person saa meget og 2 Personer saa meget. En saadan Stala vil snart uddanne sig alle Vegne, og Amtmanden og Ministeren ville give den fornødne Vejledning til, at Grundlaget kan blive nogenlunde ens. Jeg forlanger ikke, at det skal være ganske ens over det hele. Jeg ynder ikke Uniformitet, og der er ikke lige stor Trang i alle Vegne; det er ikke lige kostbart at leve alle Vegne. Det kan godt være, at der vil behøves nogen Forskellighed, og at det kan være hensigtsmæssigt, at der er nogen Afvæksling. Alle ville snart være klare over, hvad der kan tilkomme hver enkelt. Jeg antager ogsaa, at naar nogle Nar ere gaaede, vil Loven kunne revideres der hen, at vi ligesom saa Bestemmelser satte ind i Loven om bestemte Summer, som de paagældende ville kunne gøre Fordring paa; det vil i Praksis vise sig, naar Loven har faaet Lov til at virke. Det er den Maade, jeg ynder at give Love paa, at man bygger paa det bestaaende, og at man ikke konstruerer ud af Hovedet det, som man efter matematiske Regler kunde gaa til,